

Delrapport uppföljning åtgärdsplan 2018

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Uppföljning av åtgärder	3
2.1	Ekonomiskt bistånd	3
2.1.1	Utfall av åtgärder under tertial I	3
2.1.2	Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial I	6
2.2	Ensamkommande barn	6
2.2.1	Utfall av åtgärder under tertial I	6
2.2.2	Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial I	8
2.3	Bostadsförsörjning till nyanlända	8
2.3.1	Utfall av åtgärder under tertial I	8
2.3.2	Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial I	9
2.4	Myndighets- och huvudmannorganisationen	9
2.4.1	Utfall av åtgärder under tertial I	9
2.4.2	Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial I	10
3	Summering	10

I Bakgrund

Vid arbets- och företagsnämndens sammanträde den 13 december 2017 föredrogs ärendet ”Internbudget 2018”. I ärendet beslutades att ge arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att snarast återkomma med förslag och konsekvensbeskrivning av åtgärder som kan genomföras för att budgetramar för 2018 ska uppnås i högre grad. Åtgärdsplanen presenterades vid nämndsammanträde den 29 januari 2018 och kompletterades med mer detaljer vid nämndsammanträde den 25 april 2018.

2 Uppföljning av åtgärder

2.1 Ekonomiskt bistånd

Budgetramen för ekonomiskt bistånd är 71,9 miljoner kronor för 2018. Ett nyanlönt hushåll behövde vid utgången av 2017 i genomsnitt cirka 70 000 kronor per år i ekonomiskt bistånd. Prognosen för 2018 är att det totala antalet nyanlända hushåll som beviljas ekonomiskt bistånd kommer att öka med cirka 150 och det prognostiserade utfallet utifrån trenden 2017 är cirka 87 miljoner kronor, 15 miljoner kronor över budget. Ett flertal åtgärder har satts in för att begränsa underskottet.

Knappt 20 procent av de nyanlända som avslutade sin etableringsperiod under 2017 uppbar ekonomiskt bistånd till sin försörjning efter arbetsmarknadsinsatser. Siffran är cirka 27 procent efter första tertialet. Ökningen beror på att målgruppens sammansättning förändras, bland annat genom större andel barnfamiljer, ökad anhöriginvandring och fler kvotflyktingar. Behovet av tillfälligt boende ökar också sakta i och med att fler familjer lämnar genomgångsbostad utan egen boendelösning. Ökningen var förväntad och räknades därför in i prognosen att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd skulle öka med cirka 150 stycken under 2018.

2.1.1 Utfall av åtgärder under tertial I

Arbetsmarknadsinsatser och tillhörande myndighetsutövning

Under första tertialet har 74 personer gått ut i egen försörjning (studier eller arbete), vilket är en stor ökning jämfört med de 22 personer motsvarande period föregående år. Ökningen beror bland annat på att antalet kunder har ökat, och att flera kunder nu lämnar etableringsperioden. Totalt har 836 personer en arbetsmarknadsinsats vid utgången ur första tertialet, att jämföra med 284 för ett år sedan.

Samarbete med Arbetsförmedlingen kring snabbt framtagande av effektiva etableringsplaner

Under inledningen av 2018 har det så kallade glappet varit obefintligt och det nya etableringsprogrammet syftar bland annat till att höja effektiviteten i etableringsplanerna. Den stora andelen kvotflyktingar som anvisas för närvarande

kan påverka detta negativt, på grund av att de saknar personnummer första tiden i Sverige och därför inte kan skrivas in på Arbetsförmedlingen.

Rekrytering till så kallade extratjänster i välfärden

18 personer har fått en extratjänst i kommunen och totalt har 40 Nackabor fått extratjänster till och med tertiäl 1.

Samarbete med Arbetsförmedlingen kring digitala tjänster för matchning mellan individer och jobb

Projektet sökte ESF-medel för att öka möjligheterna till snabb och effektiv implementering. Ansökan avslogs och omtag eller beslut om nedläggning tas i projektet under andra tertiålet.

Samarbete kring långtidssjukskrivna personer och personer som står långt från arbetsmarknaden

Under tertiålet har 25 personer ingått i det så kallade MIA-projektet som drivs inom samordningsförbundet VårNa tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Stockholms Läns Landsting och ett flertal andra samordningsförbund. Den långsiktiga målsättningen är att personerna ska komma ut i egen försörjning. Resultatet efter tertiäl ett är att fyra personer har avslutat sitt deltagande i projektet. En person har blivit sjukskriven på heltid, en person har börjat arbeta/studera, en person har gått vidare till jobbpeng inom kommunen och en person har flyttat.

Samarbete med Arbetsförmedlingen inom ramen för DUA, så kallade "Jobbspår" eller "Projekt 500"

31 personer har rekryterats till Jobbspår under första tertiålet, vilket är långt under målsättningen. Utmaningar har uppstått framförallt vad gäller deltagarnas språkliga kompetens, och översyn av Jobbspåren pågår. Det medför att den förväntade effekten på cirka tre miljoner kronor mindre kostnader i ekonomiskt bistånd 2018 och 15 miljoner kronor 2019 inte kommer att uppnås.

Yrkesvalidering

Validering av tidigare yrkeskunskap är Arbetsförmedlingens ansvar. Vissa kommuner har dock upphandlat motsvarande tjänst inom sina arbetsmarknadsinsatser. I Nacka har utredning kring yrkesvalidering inom hotell- och restaurangbranschen diskuterats, men ännu har inget konkret startat.

SFX (svenska för yrkesutbildade), SFY (yrkesförberedande utbildning i svenska) och SFI-BAS (svenska för invandrare)

Resultatet inom sfx, sfy och sfi-bas följs upp i tertiälbokslut två.

Entreprenörshubben som stöd för nyanlända entreprenörer

Under tertiålet har 20 personer deltagit i hubbens verksamhet. Forskning från bland annat Linnéuniversitetet visar att entreprenörskap och eget företagande i många fall är en omväg till egen försörjning, och det är bara potentiellt

framgångsrika projekt/individer som bör rekryteras till hubben. För att erbjuda bra verksamhet till de som rekryteras drivs hubben inom ett ESF-projekt under ledning av StartUp Stockholm och tillsammans med ett flertal andra kommuner i Stockholms län från och med hösten 2018.

I början av året avslutades den särskilda satsningen på nätverkande för nyanlända akademiker ("Mina kollegor") eftersom bedömningen är att denna målgrupp har bättre förutsättningar att snabbt ta sig ut i egen försörjning än övriga nyanlända, och resurserna bör hellre satsas där.

Projektet "Jobbflytt" där nyanlända får hjälp till egen försörjning och egen bostad på annan ort. Projektet avslutades efter pilotperioden. Två hushåll flyttade till en annan kommun. Det visade sig svårt att matcha både arbete, bostad och övriga behov för de hushåll som var aktuella. Lärdomar har sammanfattats i en kort avslutsrapport. Idén att hjälpa personer att flytta till bostad och arbete på annan ort kan möjligen realiseras inom kundvalet Jobbpeng, om en anordnare som tillägg till coachning till arbete erbjuder hjälp med bostadslösning på annan ort.

Studiestartsstöd

Under tertialet har 15 kunder beviljats studiestartsstöd. Helårsbudgeten är 22 platser.

Stöd till nyanlända Nackabor att finna egen bostad snabbare

Kommunen har inrättat ett så kallat bosökarstöd och har utökat samverkan med civilsamhället för att stötta nyanlända på vägen mot egen bostad. Vidare hålls regelbundna öppna möten där bostadssökande kan nätverka och få information om bra vägar att hitta egen bostad. Vid flytt ur genomgångsbostad har för närvarande cirka hälften av hushållen egen bostadslösning.

Matchning av bostäder till nyanlända så att genomsnittsytan per person blir mindre

Sedan årsskiftet har matchningen genomförts så att genomsnittsytan per nyinflyttad person ligger på cirka 15 kvadratmeter per person.

Införande av digital ansökan om ekonomiskt bistånd

På grund av resursbrist har inga åtgärder för att öka användningen av digitala ansökningar gjorts under första tertialet.

Automatisering av handlägningsprocessen för ekonomiskt bistånd via robot

Införandet av robothandläggning har stött på utmaningar vid övergång från utveckling till drift i produktionsmiljön. Roboten har handlagt ansökningar sedan årsskiftet, men inte så felfritt som krävs och till den omfattning som var målet. Vid utgången av första tertialet var projektet cirka tre månader försenat i relation till tidplanen.

Genomlysning av kundvalet arbetsmarknadsinsatser ur ett kvalitetsledningsperspektiv i syfte att påskynda resan till egen försörjning.

Delvis uppskjutet på grund av resursbrist. Arbete med ständiga förbättringar pågår, bland annat har uppföljningen av anordnarna digitaliserats. Dialog om kvalitet och förväntningar från kommunen har intensifierats.

Översyn av kriterier för genomgångsbostäder till nyanlända.

Genomfört i februari. Effekter syns bland annat i form av minskad genomsnittsyta per person i genomgångsbostäder.

Anskaffning av bostäder för sociala ändamål som möjliggör matchning enligt de reviderade kriterierna i syfte att möjliggöra optimal matchning till nyanlända hushåll.

Genomförs av enheten för fastighetsförvaltning på uppdrag av kommunstyrelsen.

Undvika anskaffning av bostäder som är mindre fördelaktiga ur ett hyreskostnadsperspektiv.

Sker löpande, beståndet delvis utbytt under första tertialet.

Eventuella omflyttningar av tidigare anlända hushåll inom befintligt bostadsbestånd

Görs i den mån det är effektivt och/eller nödvändigt för optimalt nyttjande av beståndet ur kostnadsperspektiv.

Digitalisering av ansökan och automatisering av handläggning via robotteknik

Projekt löper inom ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning.

2.1.2 Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial I

För varje kvadratmeter mindre yta per person i genomgångsbostad minskar behovet av ekonomiskt bistånd med cirka 1 miljon kronor årligen. Åtgärderna för bostadsfrågorna har lett i positiv riktning, det är dock än så länge oklart hur stor den totala ekonomiska effekten blir. För varje hushåll som klarar sig utan försörjningsstöd minskar behovet med cirka 65 000 kronor årligen. Ett flertal individer har kommit ut i egen försörjning och några hushåll har flyttat från Nacka. Under tertialet har det så kallade glappet varit obefintligt. Sammantaget har åtgärderna sannolikt motverkat uppkomst av behov av ekonomiskt bistånd värt mer än 5 miljoner kronor på årlig basis. Samtidigt ökar antalet hushåll som behöver försörjningsstöd i takt med att nya nyanlända anvisas till Nacka, så kostnadsutvecklingen går ungefär i takt med prognosen.

2.2 Ensamkommande barn

Budgeten för 2018 förutsätter att kostnaderna för verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga balanseras till fullo av intäkter från staten.

Utan effektiva åtgärder är prognosen ett underskott i samma storleksordning som år 2017.

2.2.1 Utfall av åtgärder under tertial I

Upphandling och om möjligt omförhandling av avtal i syfte att minska ersättningsnivåer och kostnader för tomplatser

Upphandling av ramavtal för stödboende och jourhem/familjehem slutförs under tertial 2. Enstaka avrop från ramavtalen istället för avtal med exakt antal platser minskar risken att tomplatser uppstår och får en minskad kostnad per plats till följd. Tre avtal har avslutats under tertialet, vilket ytterligare minskar risken för uppkomst av tomplatser.

Snabbare boenderesa till billigare boendeformer

Flytt till billigare boendeformer genomförs så snabbt som ungdomarnas vård- och omsorgsbehov medger.

Överföring av anvisade ensamkommande barn till annan kommun

En kommun i Mellansverige tog kontakt med Nacka med en önskan om att överta alla ensamkommande barn utan anhöriganknytning som anvisas till kommunen under 2018. Dock beslöt kommunen att avveckla sin ensamkommandeverksamhet innan avtal hann slutas.

Bättre utnyttjande av avtalade platser

Under tertialet har ett stort antal tomma platser i avtalade boenden uppstått på grund av en oväntat snabb handläggning av asylärenden hos Migrationsverket. Sedan november 2017 har 75 asylärenden avgjorts och en stor majoritet av dessa har varit avslag. Från och med andra tertialet då antalet avtalade platser minskats kommer utnyttjandet av de kvarstående avtalade platserna öka. Dock återstår cirka 25 placerade ungdomar med öppna asylärenden, och det är inte säkert att det finns ungdomar att omplacera i den mån och med den hastighet det uppstår nya tomplatser.

Användning av tillfälliga kommunbidraget

Nacka kommun tilldelades 1 284 277 kronor i tillfälligt bidrag och arbets- och företagsnämnden beslutade att använda dessa för att delvis täcka de kostnader som uppstår vid övergången mellan kommunens och Migrationsverkets ansvar. Beslutet togs vid nämndsammanträde den 14 februari.

Överklaga Migrationsverkets beslut

Ännu ej genomfört på grund av resursbrist. Deadline september.

Bättre prognoser

Den 15 februari implementerades ett nytt systemstöd i verksamheten. Genom systemet erhålls bättre prognoser och uppföljning av utfall.

Effektivisering av verksamhet

Verksamhetens uppföljningsrutiner har setts över och planering hur dessa ska utvecklas pågår.

Minskade kostnader för myndighets- och huvudmannorganisation

Under tertial 1 har inga konsulter använts i verksamheten och en process är inledd för minskning av antalet medarbetare inom verksamheten. Minskningen kan genomföras utan kvalitetsrisker då antalet placerade ungdomar minskat kraftigt sedan årsskiftet.

2.2.2 Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial 1

Upphandling av ramavtal som slutförs under tertial 2 samt de avslutade avtalen har stor ekonomisk effekt. Kostnader för tomplatser kan nu minimeras, vilket motsvarar minst fem miljoner kronor under resten av året. Lägre kostnader för myndighetsutövning med anledning av neddragning av personal kommer att påverka ekonomin positivt på sikt.

2.3 Bostadsförsörjning till nyanlända

I arbets- och företagsnämndens budget för 2018 finns inga avsatta medel för bostadsförsörjning till nyanlända. Vid obruten kostnadsbild är prognosen att verksamheten genererar ett underskott för arbets- och företagsnämnden på cirka tio miljoner kronor under det kommande året. Åtgärder för att begränsa underskottet är vidtagna.

2.3.1 Utfall av åtgärder under tertial 1

Effektivare matchning av tillgängliga bostäder till nyanlända hushåll

Kontinuerligt arbete. Effekter syns bland annat i form av minskad genomsnittsyta per person i genomgångsbostäder.

Eventuella omflyttningar av tidigare anlända hushåll inom befintligt bostadsbestånd

Görs i den mån det är effektivt och/eller nödvändigt för optimalt nyttjande av beståndet ur kostnadsperspektiv.

Översyn av kriterier för bostäder till nyanlända i syfte att underlätta matchning till mindre bostadsyta per person

Genomfört i februari. Effekter syns bland annat i form av minskad genomsnittsyta per person i genomgångsbostäder.

Löpande uppdatering av prognos och uppföljning av utfall

Utfallet följs upp månatligen och prognosen för årsutfall uppdateras vid behov i samband med detta. Behovsbedömningen uppdateras tertialsvis och kommuniceras med enheten för fastighetsförvaltning.

Tät dialog mellan etableringsenheten och enheten för fastighetsförvaltning i syfte att optimera matchning mellan hushåll och tillgängliga och kommande objekt

Löpande arbete.

Produktion av bostäder som i möjligaste mån matchar prognosen kring nyanlända hushållskonstellationer och som har så låg produktionskostnad som möjligt
Kommunstyrelsen ansvarar.

2.3.2 Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial I

Effektiv matchning och mindre yta per person i genomgångsbostad har påverkat ekonomin positivt. Den exakta effekten beror på den interna schablondebiteringen per kvadratmeter.

Inför 2018 beslutades att den interna schablondebiteringen per kvadratmeter för de bostäder som nyttjats av arbets- och företagsnämnden skulle motsvara den förväntade intäkten under första tertialet. Planen var att justera upp schablonen så att den motsvarade faktiskt utfall vid tertialets slut, det vill säga de kostnader som uppstått för kommunstyrelsen att producera motsvarande kvadratmeter. Resten av året skulle den justerade schablonen användas, och sannolikt skulle det medföra uppbyggnad av ett relativt stort underskott för arbets- och företagsnämnden under resten av året. Schablonersättningen vid årets början var 2000 kronor per kvadratmeter och det faktiska utfallet efter första tertialet var 2500 kronor per kvadratmeter.

Vid utgången av första tertialet beslutade dock kommunstyrelsen att inte justera den interna schablondebiteringen per kvadratmeter, vilket får till följd att prognosen justeras till att utfallet för nämnden är i linje med budget. Mellanskillnaden mellan intäkt och kostnad per kvadratmeter debiteras annan verksamhet.

2.4 Myndighets- och huvudmannorganisationen

Budgetramen för 2018 motsvarar en minskning med 6,6 miljoner kronor jämfört med utfallet 2017.

2.4.1 Utfall av åtgärder under tertial I

Fortsatt effektivisering av arbetsprocesser genom digitalisering och om möjligt automatiserad handläggning via robotteknik.

Robotisering pågår inom processerna ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning.

Organisationsöversyn i syfte att ytterligare effektivisera verksamheterna.

En övergripande översyn har genomförts och resulterat en omfördelning av arbetsuppgifter och övergång av verksamhet och resurser till annan del av kommunen.

2.4.2 Ekonomisk effekt av åtgärder under tertial I

Under första tertialet har robotiseringsarbetet lett till högre kostnader, på grund av förseningar i projektet för ekonomiskt bistånd med påföljande konsultkostnader. Effekterna av robotiseringen samt av organisationsöversynen får fullt genomslag senare under året och under 2019.

3 Summering

Prognosen för nettoutfall för arbets- och företagsnämnden har försämrats sedan årsskiftet (AFN 2017/79), framförallt på grund av ändring av prognosen för intäkter. För vissa områden är förutsättningarna desamma som vid årsskiftet, för andra är de väldigt förändrade. En rättvisande bild av de ekonomiska effekterna av de vidtagna åtgärderna är därför omöjlig att ge. Flera åtgärder har motverkat uppkomst av kostnader i paritet med, eller över, förväntningarna. För andra har utfallet varit sämre än förväntat. Då i princip samtliga åtgärder syftar till att minska kostnader (till skillnad från att öka intäkter) och den totala kostnadsmassan i stort sett följer det prognostiserade utfallet är bedömningen att nettoeffekten av vidtagna åtgärder motsvarar vad som kan förväntas. Intäktssidan är mindre än beräknat och påverkar tyvärr utfallet mer negativt än åtgärderna påverkar utfallet positivt än så länge. Efter andra tertialet har effekten av åtgärderna ackumulerats och kan eventuellt leda till en prognosjustering i positiv riktning.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

